

Ingekomen: 9 oktober 2020

Bespreeknotitie jeugdzorg Beemster Raadscommissie 20 oktober 2020

Inleiding

Fractie Beemster Polder Partij heeft reeds meerdere malen aandacht gevraagd voor Jeugdzorg. Met het verzoek extra aandacht voor slagkracht op de lopende dossiers en vooral ook focus op vóórzorg geconcentreerd rond de periode van basisonderwijs.

Het wederom, nu via de begroting, een opdracht aan het college te bewerkstellingen leek ons geen kans van slagen te maken en is reden voor het agenderen voor de commissie van 20 oktober 2020.

De doelen van de decentralisatie

In 2015 is de jeugdzorg gedecentraliseerd naar de gemeenten. De gedachte was dat gezinnen sneller naar gepaste zorg geholpen konden worden door de zorg te verleggen naar de zogeheten nulde- en eerste lijn, dat wil zeggen het eigen netwerk en lokale voorzieningen. Een ander doel was om kosten te drukken door zoveel mogelijk te voorkomen dat kinderen (zware en dure) specialistische jeugdhulp nodig hebben. Het vroegtijdig signaleren van beginnende problemen evenals het hebben van een effectief aanbod van lichte zorg voor de meest voorkomende opvoed- en opgroei problemen kunnen hieraan bijdragen. Om de inhoudelijke vernieuwing te laten slagen, speelt preventie dus een belangrijke rol. Bron: raadleden.nl

Hoe heeft dit uitgedraaid?

De eerste jaren worstelden gemeenten met hoe geven we hier vorm aan en welk budget is daarbij realistisch? We zijn nu 5 jaar verder. We zien de kosten elk jaar stijgen en lijken op financiële zaken geen grip te hebben. Vraag is dan ook hebben we grip als raad op hoe jeugdzorg vormgegeven is in Beemster en hoe krijgen we grip op de kosten? Maar voor BPP geldt vooral hoe krijgt de jeugd de juiste zorg om gezond op te groeien en hoe voorkomen we dat ouders en/of kinderen in een complex van een voor hen niet doorzichtig proces komen die ook hun positie als ouder en dus het gezin kan schaden. De veiligste plek naast thuis zou daartoe de periode zijn waar het kind met school is verbonden. Daar is veel mogelijkheid tot observatie, overleg en lokale hulp zonder directe opschaling naar Jeugdzorg. Ook vanuit het primair onderwijs en de kindombudsman kwam kortgeleden de noodzaak naar boven.

<https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/kinderombudsman-kinderen-met-complexe-problematiek-hebben-moeite-met-passend>

Als raad zijn we afgelopen jaren regelmatig geïnformeerd hoe en wat betreft de inrichting van jeugdzorg in Beemster, aan welke knoppen we eventueel kunnen draaien. Daarbij is vaak naar voren gekomen dat het aanbesteden en de financiële afwikkeling van zorg voor aanbieder en de gemeente lastig was en dat hierin nog gezocht werd hoe dit vorm te geven.

Het woord preventie is daarbij herhaaldelijk geuit als een gebied waar de focus zou moeten liggen. De praktijk wees echter uit dat de bekostiging steeds meer de aandacht krijgt.

In juli 2020 liet u ons weten dat voor segment C de zorg i.v.m. het bereiken van het normbudget in de regio, gestopt was. Dit budget is 5 miljoen lager dan de werkelijke kosten in 2018. Men had de knop **dichtdraaien** gevonden. Maar voor BPP geldt vooral hoe krijgt de jeugd de juiste zorg om gezond op te groeien en hoe bieden we ouders daarin de juiste ondersteuning?

Hiermee was wederom duidelijk dat als je in dit geval door samen op te trekken qua inkoop de focus wederom financieel is. Dit regionale effect moet naar ons inzicht worden ontkoppeld van de lokale zorg voor de jeugd en het gezin.

Waar denkt de BPP aan?

We constateren dat de afgelopen jaren tot 10% van onze jeugdigen in aanmerking komt voor enige vorm van jeugdzorg. Het gaat hier vaak om zaken die zich vroeg ontwikkelen al dan niet aangeboren maar die met vroegtijdige signalering en begeleiding kunnen worden teruggebracht of zelf kunnen worden voorkomen. We kunnen hierbij denken aan hoog intelligente kinderen, kinderen met grote aanleg tot een praktische vorm van leren en minder via de cognitieve wijze waarop het onderwijs is gericht. Maar naast het passend onderwijs zijn er veel zaken die thuis niet op orde zijn en die op school een oorzaak vinden die later tot gedragsproblemen leidt. Daarvoor zijn wij ons oor te luister gaan leggen om er achter te komen wat nu gemist wordt door de professionals en hun ondersteuning zoals de overblijf vaders en moeders en BSO ouders. Wat kunnen zij betekenen, of ontbeert hen om hetgeen zij waarnemen effectiever aandacht te kunnen geven. Regelmatig staan ouders in het geheel niet open voor wat hun kind voor afwijkend gedrag vertoont.

Wij menen in het algemeen naast opleiding van hulpgevers en aan ouders hier ook specialistische kennis en ervaring vereist is in het veld. Meer dan de School Maatschappelijke Dienst ons nu levert.

Wij menen dat investeringen op dit lokale veld de komende jaren zich als een resolverend fonds gaat uitbetalen. Als wij dat nu niet goed oppakken zal Beemster (en straks Purmerend met een nog veel kwetsbaarder sociale structuur) met een ondragelijke last worden geconfronteerd.

Wij zien met belangstelling het debat tegemoet en hopen op een positieve respons op deze notitie, wat aanleiding voor ons kan zijn voor een amendement op de begroting 2021.

Voor de behandeling van dit agendapunt zouden wij graag van het college de relevante ontwikkelingen onderbouwt met cijfers ontvangen en gepresenteerd krijgen als mede haar reactie op deze bespreknotitie. Onze vragen zijn daarbij:

1) Hoeveel kinderen krijgen op dit moment niet de zorg die wel geïndiceerd is maar door de cliëntenstop nu niet uitvoerbaar is? Dus hadden een indicatie voor segment C maar i.v.m. de opname stop krijgen ze een tussentijdse oplossing?

Er zijn geen kinderen die geen zorg krijgen door de budgetgaranties, er is geen cliëntenstop.

Wanneer er zorg voor een jeugdige geïndiceerd is en de desbetreffende zorgaanbieder heeft zijn budgetplafond/garantie bereikt dan kijken we naar een passend alternatief. Wanneer blijkt dat een passend alternatief niet voor handen is zal er een budgetgarantie afgegeven, maatwerk op de jeugdige. Wanneer er een budgetgarantie is afgegeven is het mogelijk dat een jeugdzorgaanbieder niet direct kan starten, bijvoorbeeld door gebrek aan capaciteit, hier zal dan overbruggingszorg georganiseerd gaan worden.

2) Zijn hierdoor al gezinnen/kinderen in de knel gekomen? Zijn er calamiteiten geweest daardoor?

Nee

3) Hoe lang stonden deze kinderen al op een wachtlijst voor zorg uit segment C?

Zie antwoord 1, er zijn geen wachtlijsten als het gaat om het afgeven van een indicatie/doorverwijzing.

4) Hoeveel kinderen uit Beemster hebben in 2017-2018-2019 specialistische jeugdzorg gehad?

Voor 2020, stand 1 okt 2020, zijn er 138 kinderen die betaalde zorg hebben ontvangen

Voor 2019 is er aan 150 kinderen betaalde zorg verleend

Voor 2018 waren het 142 kinderen met betaalde zorg

Voor 2017 hebben we geen exact aantal kinderen (we werkten toen met een andere systematiek) inschatting is gemiddeld van 120 tot 140 kinderen.

Deze aantallen zijn exclusief de PGB trajecten, gemiddeld door alle jaren heen zijn dit 11 jeugdigen in Beemster

Registratie is nu vele malen beter waardoor we veel zuiverder aantallen kunnen noemen. Hierbij geldt wel dat we afhankelijk blijven van de facturatie en het berichtenverkeer van de jeugdzorgaanbieders, zij kunnen 5 jaar na dato nog factureren.

5) Deelt u de vaststelling dat wat nu in de media wordt weergegeven het beeld is dat in 2016 en 2017 ook al zo was. Toen wist men het niet, konden het niet hard maken, hadden geen grip, moesten uitspraken bijshaven enz.

Vanaf de decentralisatie in 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk en hebben we het moeten doen met hetgeen we overgedragen hebben gekregen. Deze situatie was niet optimaal. Met de ervaringen die we vanaf 2015 hebben opgedaan hebben we in 2018 een nieuw stelsel ingericht, waarin er onder andere breder (vanuit verschillende leefgebieden van een gezin) gekeken wordt. We zijn nu veel meer in staat om de processen, aantallen kinderen, instroom en uitstroom en financiën beter in beeld te brengen, getuigd ook de gegevens vanuit de beantwoording van vraag 4.

We zijn goed op weg en hebben veel inzicht, maar er zijn zeker nog verbeteringen mogelijk. Daarom gaan we met ingang van 2022 verder met een doorontwikkeling doen van het huidige stelsel. Dit moet ervoor zorgen dat we met name meer financiële grip krijgen en meer flexibiliteit voor het jeugdteam om er voor te zorgen dat er minder doorstroom plaatsvindt naar de specialistisch jeugdhulp. Naast de ontwikkeling van ons stelsel is het ook belangrijk om de huidige jeugdwet te herijken. Als voorbeeld; de toegang naar jeugdzorg is breed georiënteerd dat wil zeggen dat niet alleen de gemeente de toegang(de verwijzing) voor de jeugdige verzorgt maar ook de huisarts, gecertificeerde instellingen, jeugdarts, en de medische specialisten. Dit zorgt ervoor dat er onvoldoende inzicht is op het moment zelf en dat we altijd als betalende instantie achter de feiten aanlopen.

6) Heeft het college voldoende zicht op de oorzaken van de tekorten?

Door het nieuwe stelsel hebben we sinds 2018 meer zicht op allerhande zaken en zijn we ook steeds meer in staat om te herkennen waar problematieken en oorzaken vandaan komen. Voor nu zien we met name een toename in het aantal kinderen en de kosten van de duurzame zorg. Eind oktober/begin november volgt er nog een brief met een nadere specifiekere analyse.

7) Heeft het college voldoende budget voor de uitvoering van jeugdzorg? Is het nog steeds een reëel begroot budget waardoor het niveau van zorg gewaarborgd blijft?

Voor nu lijkt realisatie aardig aan te sluiten binnen de begroting en is er een tekort van 39.000. De impact van de jeugdzorg is grillig voor gemeente Beemster. Wanneer er morgen een jeugdige in een gesloten setting terecht komt en hier zes maanden verblijft kost dat 100k. Gezien de stijging van het aantal jeugdigen in Beemster is het aannemelijk om de begroting hier op aan te passen, de vraag hoeveel is moeilijk te beantwoorden gezien het geschetste voorbeeld.

8) Ziet het college mogelijkheden om de focus en dus ook middelen naar de vóórzorg te wenden en daarin met het onderwijs en kinderopvang organisaties en vooral hun professionals in het veld het gesprek aan te gaan?

Het is landelijke problematiek dat er tekorten zijn in de jeugdzorg we steunen daarin ook de gang van het VNG naar het rijk voor de structurele middelen. Met het nieuwe stelsel van 2022 willen we ook het voor veld versterken om meer flexibiliteit te bieden. Voor nu zijn er het voor veld al wel aan het ontwikkelen door de inzet van POH, buurtgezinnen en preventieve jeugdbescherming.

Fractie Beemster Polder Partij
8 oktober 2020